

КЛАСИФІКАЦІЯ ПІДХОДІВ ДО УПРАВЛІННЯ НА ОСНОВІ МОДЕЛІ «ПІРАМІДА 3М»

Одним з найбільш часто вживаних в науковій літературі з менеджменту є термін «підхід». Незважаючи на це, інтерпретація цього терміну достатньо неоднозначна.

Як родове поняття «підхід» охоплює велику кількість видових понять в менеджменті. В [1] показано, що неминучість використання в менеджменті 14-ти наукових підходів пов'язана з описом однієї з граней менеджменту. Однак смисловий аналіз назв цих підходів показує, що вони мають різну класифікаційну сутність. Так, наприклад, динамічний підхід не має спільної класифікаційної ознаки з нормативним підходом, а кількісний - з ситуаційним. Таке об'єднання різних за сутністю підходів в одному масиві ускладнює розуміння області та контексту (межі) їх застосування.

В якості класифікаційного інструментарію названих (та експлікованих в різних джерелах) підходів пропонується застосувати модель «Піраміда 3М» [2]. Дана модель є інструментальним засобом класифікації знань, використовуваних для побудови моделей діяльності в різних масштабах її розгляду (рис. 1). Масштаб «методологія» використовується для визначення допустимих меж області діяльності. Інструментарієм цього рівня виступають принципи діяльності. Прикладом опису підходу як родової категорії може служити визначення, наведене в [3]. Підхід ототожнюється з світоглядною позицією, розуміється як стратегічний принцип або сукупність принципів.

Другий масштаб «метод» використовується для визначення шляху, способу діяльності в рамках визначених меж на попередньому рівні розгляду діяльності. З 14-ти підходів, наведених в [1], до даного рівня можна віднести системний, процесний і ситуаційний підходи.

До них доцільно додати ще один - проектний підхід, який зараз активно розвивається в менеджменті та управлінні [4]. Всі перераховані підходи на цьому рівні об'єднує те, що всі вони мають сукупність принципів [1,4-6]. При цьому, дані принципи мають родові відношення щодо принципів рівня методології.

На практиці ці підходи застосовуються одночасно при реалізації будь-якої діяльності. Тому виникає необхідність їх цілісного представлення в рамках однієї моделі. Для цього нами використана широко застосовувана квартильна модель представлення системи [7]. Вона розширена і доповнена елементами, що відносяться до проектного підходу (рис. 2).

Рис. 1. Модель «Піраміда 3М» як класифікаційний інструментарій підходів в менеджменті та управлінні

Джерело: розроблено авторами на основі [3]

Третій масштаб «методика» об'єднує підходи, які застосовуються до всіх підходів, наведених на рівні методу: кількісний, нормативний, динамічний, поведінковий та ін.

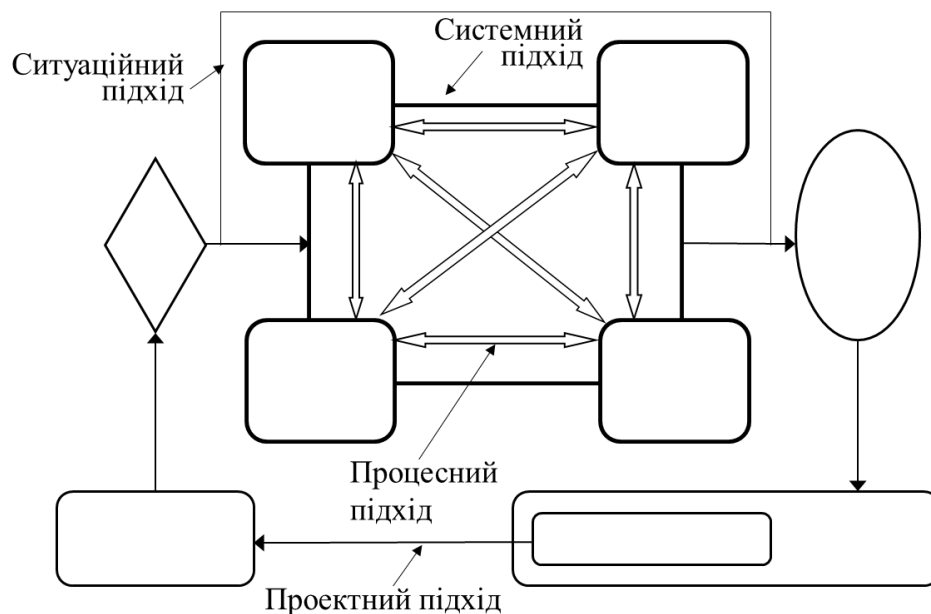

Рис. 2. Системна модель підходів до управління

Джерело: розроблено авторами на основі [7]

Запропонована класифікація передбачає подальшу розробку шаблонів структуризації уявлення підходів на кожному з трьох рівнів.

Список використаних джерел:

1. Досуужева Е. Е., Кириллов Ю. В. Системный подход к разработке управленческих решений при инвестировании // Вестник евразийской науки. 2014. №2 (21). URL:

<https://cyberleninka.ru/article/n/sistemnyy-podhod-k-razrabotke-upravlencheskih-resheniy-pri-investirovanii>.

2. Рач В. А., Рач Д. В. Управление рисками в проектах, реализуемых в условиях переходной экономики: финансовые продукты для реального сектора в Украине. Мат. між. конф. 14-16 червня 2000 р. Семінар «Управління проектами при кредитуванні реального сектора», 2000, 25-26.

3. Ипполитова Н. В. Взаимосвязь понятий «Методология» и «Методологический подход» // Вестник ЮУрГУ. Серия: Образование. Педагогические науки. 2009. №13 (146). URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/vzaimosvyaz-ponyatiy-metodologiya-i-metodologicheskij-podhod>.

4. Компанейцева Г. А. Проектный подход: понятие, принципы, факторы эффективности // Научно-методический электронный журнал «Концепт». – 2016. – Т. 17. – С. 363–368. – URL: <http://e-koncept.ru/2016/46249.htm>.

5. Копылова Е. А. Возможности применения ситуационного подхода к анализу системы управления организацией // Экономика и менеджмент инновационных технологий. 2014. № 2 [Электронный ресурс]. URL: <http://ekonomika.snauka.ru/2014/02/3909>.

6. Холод Л. Л., Хрусталева Е. Ю. Методы и инструментарий реализации процессного подхода // Знание. Понимание. Умение. 2007. №4. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/metody-i-instrumentariy-realizatsii-protsessnogo-podhoda> (дата обращения: 19.11.2019).

7. Россошанская О. В. Модель управления высшим учебным заведением в современных условиях. Управління проектами та розвиток виробництва. 2000. № 2 (2), 123–127.